

OECD Journal on Development

**Development Co-operation – 2006 Report – Efforts and Policies of the
Members of the Development Assistance Committee Vol. 8 Issue 1**

Summary in Hungarian

OECD fejlesztési közlöny

**Fejlesztési együttműködés – 2006. évi jelentés – A Fejlesztési
Támogatási Bizottság tagjainak erőfeszítései és politikái
8. évfolyam, 1. szám**

Összefoglalás magyarul

„Az OECD fejlesztéstámogatási bizottsága, a DAC (Development Assistance Committee) egyik legfontosabb hozzájárulása, hogy közérthető és következetes információkkal szolgál az érdeklődők és az érintettek számára. Az átláthatóság a hatékonyság záloga. A segélyek egy jobb és biztonságosabb világot célzó befektetések. Az adakozók és az adakozásokból részesülők kieszközölhetik és ki is kellene eszközölniük, hogy a segélyek a szegény emberek számára kézzelfogható eredményeket hozzanak. Remélem, hogy a Jelentésben foglalt információk és elemzések hozzájárulnak majd a segély hatékony felhasználásáról folytatott eredményesebb vitához.”

– Richard Manning az OECD DAC elnöke

Az OECD DAC elnöke, Richard Manning idei Fejlesztési együttműködési jelentése áttekinti a segélyek teljes mennyiségét, és megvizsgálja, hogy a adományozók jó úton járnak-e azon céljuk eléréséhez, hogy 2010-re világszinten 130 milliárd amerikai dollárra növeljék a segélyek összegét, valamint megkétszerezzék az Afrikának nyújtott segélyt.

A jelentés áttekinti a fő trendeket, ami feltárja a segélyek áramlási irányát – mely régiók kapják a legtöbbet, melyek a legkevesebbet; mely ágazatok (egészségügy, oktatás stb.) vonzzák a segélyeket; és milyen hatással van a folyamatos adósságelengedés és a rendkívüli segély a teljes segélyáramlásra.

A jelentés továbbá ötletekkel szolgál arra vonatkozóan, hogy a fejlődő országokban, a (segélyeket is felölelő) közkiadások terén az adományozók miként tehetnek többet a nagyobb fokú hazai elszámoltathatóság ösztönzésére.

A jelentés a fejlesztési együttműködés egyes főbb intézkedéseiről is beszámol, beleértve az országok által a támogatás hatékonyságáról szóló párizsi nyilatkozat végrehajtásakor elért – vagy el nem ért – haladást, valamint megvizsgálja, hogy a megnövekedett számú, kereskedelemért cserébe támogatást nyújtó programok hogyan fejthetik ki hatásukat a legjobban.

A segélyek nőnek, de az adósságelengedés dominál

A DAC tagországokból az összes hivatalos fejlesztési támogatás (official development assistance – ODA) 2005-ben 32%-kal, 106,8 milliárd amerikai dollárra nőtt – ami rekord eredmény.

Ez 2005-ben a tagok összevont bruttó nemzeti jövedelmének 0,33%-át tette ki, felülmúlva a 2004. évi 0,26%-os arányt, és egyben 1992 óta a legmagasabb arányt képviselve.

A növekedés oroszlánrésze azonban a több mint megháromszorozódott adósságelengedési támogatásokból (különösen Irak és Nigéria esetében), és a 15,8%-os növekedést mutató humanitárius segélyekből származott.

2005-ben a DAC egy széles körben idézett „szimulációt” tett közzé, amely azt mutatja, hogy amennyiben az összes adományozó eleget tenne kötelezettségvállalásának, a támogatás a 2004. évi csaknem 80 milliárd amerikai dollárról 2010-re 130 milliárd dollárra nőne, állandó dollár árfolyamon.

E cél elérése azonban nagyon meredek növekedést követel meg a 2008–2010 közötti időszakban, állítja Richard Manning, a DAC elnöke. Ez azt jelenti majd, hogy az „adófizetők által finanszírozott segélyprogramok gyorsabban növekednek, mint a közkiadások szinte összes többi formája”.

Richard Manning előrejelzése szerint időközben, 2006-ban és 2007-ben, az adósságelengedés csökkenésével valószínűleg a segélyek mérsékelt csökkenése következik be.

A segélyek Afrika alsó-szaharai részén akadoznak, de a legtöbb segély a szegény országokba jut

Az Afrika alsó-szaharai részére szánt segély jelentős növekedést ért el, ha azonban nem számítjuk Nigériát, amely 2005-ben leginkább adósságelengedésben részesült, 2005-ben a régióba érkező segély nagyjából változatlan szintet mutatott.

Az elkövetkezendő években azonban nőnie kell az adósságelengedésen kívüli segélyeknek, mivel az afrikai segélyek megduplázására vonatkozó kötelezettségvállalások éreztetik majd hatásukat.

Richard Manning a jövőbe tekintve azt jósolja, hogy az Európába és a Távol-Keletre irányuló segélyek csökkenése vélhetőleg 2005 után is folytatódik majd, mivel e térségek több országában előrehalad a fejlődés.

Jelenleg az összes segély 96%-a a fejlődő országok szegényebb térségeibe jut, ami azt mutatja, hogy a segélyek már ott kerülnek elosztásra, ahol szegények élnek.

A nem-DAC adományozók segélyei is nőnek

Míg az OECD DAC-tagoktól származó segélyek ezentúl is az összes ODA közel 90%-át teszik majd ki, Richard Manning rámutat, hogy a nem-DAC adományozóktól származó segély is nő.

Warren Buffet egyik napról a másikra megkészserezte a Gates Foundation erőforrásait.

A nem-DAC országokból származó segély általában világszinten az ODA 5%-a körül mozog, most azonban növekedése várható, mivel egyes nem-DAC OECD tagok úgymint Korea és Törökország, valamint az OECD-n és az EU-n kívüli országok egyre több segélyt nyújtanak.

A segélynyújtás új útjai

Az elmúlt év egyik érdekes vonása, hogy a fejlesztési támogatás innovatív formáira vonatkozó ötletek a tárgyalási szakaszból továbbblendülve a megvalósítás útjára léptek.

A három fő kezdeményezés mindegyike az egészségügy területére vonatkozik.

- Nemzetközi Pénzügyi Eszköz (International Finance Facility – IFF) az immunizálásra.
- Kötelezettségvállalások légitársasági adó kivetésére a malária, a TBC és a HIV/AIDS elleni küzdelem anyagi támogatása céljából.
- „Fejlett piaci kötelezettségvállalás”, amely ösztönzőket nyújt a vakcinák kifejlesztéséhez ott, ahol alacsony a piaci kereslet.

Az első két fenti kezdeményezés várhatóan akár évi 2 milliárd amerikai dollárral, illetve az összsegély mintegy 2%-ával is növelheti a világszinten beérkező segélyeket.

Segélyfüggőség

A segélyfüggőség olyan szintű-e már, amely fenyegeti a fejlődő országok makro-ökonómiai stabilitását és versenyképességét („holland kór”), s ezáltal kórosan segélyfüggővé teszi őket?

A DAC statisztikái azt mutatják, hogy a segélyfüggőség szintje összességében az 1990-es évek jelentős visszaesését követően alacsony és stabil. A magas szintű függőséggel jellemezhető országok többsége konfliktus sújtotta kis sziget vagy állam. Egyes nagyobb országok azonban függőségi szintjük némi növekedését észlelhetik, ha a segélyek a kötelezettségvállalásoknak megfelelően emelkednek.

A támogatás hatékonyságáról szóló párizsi nyilatkozat folyamatos ellenőrzése

Az OECD DAC azóta ellenőrzi a támogatás hatékonyságáról szóló párizsi nyilatkozat végrehajtását, mióta 2005-ben több mint 100 adományozó, fejlődő ország és multilaterális szervezet között megszületett e megállapodás. Az idej Fejlesztési együtt-

működési jelentés rendelkezésre bocsát néhány korai ténymegállapítást az első, a párizsi nyilatkozat folyamatos ellenőrzéséről szóló 2006. évi helyzetelemzésből.

A felmérés azt sugallja, hogy nagyobb figyelmet kellene fordítani a segélynyújtás költséggazdálkodására. A segélyhatékonyság azonban túlmutat a tranzakciós költségek csökkentésén; országos szinten erősebb és felelősebb intézményeket is jelent. A felmérés azt mutatja, hogy több erőfeszítésre van szükség ezen a területen.

31 ország vett részt a felmérésben.

A hazai elszámoltathatóság elősegítése

Richard Manning meghatározza azokat a területeket, ahol az adományozóknak többet lehetne vagy kellene tenniük, hogy elősegítsék a szegény országok kormányainak nagyobb fokú elszámoltathatóságát állampolgáraik felé. Manning javaslata:

- további intézkedések a nem kormányzati szereplőkkel a szegénységet csökkentő stratégiák kidolgozása végett folytatott konzultációk javítására, valamint az elszámoltathatóság javítása céljából a távközlés használata;
- nagyobb figyelem az adóbeszedési rendszerek javítására.

Rámutat, hogy a kormányok állampolgáraik felé irányuló elszámoltathatósága jellemzően nem akkor a legerősebb, amikor a segélyszintek magasak, hanem amikor az adójövedelem magas.

Az adományozóknak hosszú tapasztalata van abban, hogy a kapacitásépítést segítve megpróbálják „lehetővé tenni az állam jobb működését”. Sokkal kényesebb dolog a kívülállóknak részt venni azon társadalmi szerződés megalapozásában, amely meghatározza a helyi politikai vita feltételeit, az adományozóknak azonban több támogatást kellene tekintetbe venniük az alábbiak részére:

- képviseleti kormány,
- független bíróság,
- független média.

Kereskedelemért támogatást

A fejlődő országokban a kereskedelmi kapacitás megerősítésének támogatása nélkül a piac jobb átjárhatósága csekély hatással lesz a szegénység csökkentésére.

A jelentés felhívja az olvasók figyelmét a közelmúltbeli értékelésekre, hangsúlyozva a „kereskedelemért cserébe támogatást” programok gyenge megtérülését, továbbá rámutat, hogy a támogatás hatékonyságáról szóló párizsi nyilatkozat távolról sem kerül rendszeres alkalmazásra ezekben a programokban. A jelentés fejlesztési javaslatokat nyújt, beleértve az állami tulajdon és az eredményközpontú gazdálkodás fontosságát.

2004-ben a Kereskedelemért cserébe támogatást napirendhez 2,8 milliárd amerikai dollár kereskedelemhez kapcsolódó támogatás, 12,9 milliárd dollár infrastruktúra-építési és 7,3 milliárd dollárnyi termelőkapacitást elősegítő támogatás kapcsolódott. Az Uruguayi Forduló lezárása óta a Kereskedelemért cserébe támogatást részaránya valójában az összes ODA mintegy átlag 24%-át teszi ki, az adósságelengedést nem számítva.

Országspecifikus megjegyzések – A bilaterális adományozók politikái és erőfeszítései

A Fejlesztési együttműködési jelentés minden évben összegyűjti a bilaterális adományozók egyes politikáihoz és erőfeszítéseikhez kapcsolódó megjegyzéseket.

2006-ban az alábbiak voltak a fő jellemzők:

- A szegénység csökkentése továbbra is komoly, hacsak nem a legfontosabb kérdés a legtöbb adományozó számára.
- A tagok továbbra is elkötelezettek a Millenniumi Fejlesztési Célok mellett.
- A korrupció elleni küzdelem az adományozók kormányzattal kapcsolatos napirendi pontjainak egyik fő célja volt.
- Több adományozó fokozta a biztonsági szektor reformját támogató programjait.
- A politikai koherencia terén azonban még mindig sok a teendő.
- Nagyobb figyelmet kap a folyamatos ellenőrzés és értékelés, az eredményekre való összpontosítással.
- Öt, szakértői bírálat alá vont országról részletesebb leírás is található: Görögország, Hollandia, Portugália, az Egyesült Királyság és az Egyesült Államok.

Statisztikák

A Fejlesztési együttműködési jelentés statisztikai melléklete a tagok segély-költségvetéseinek legfrissebb adatait gyűjti össze, részletes táblázatokkal, grafikonokkal és ábrákkal. A legfontosabb eredmények is megtalálhatók itt.

A teljes statisztikai melléklet és elemzés megtalálható az alábbi webhelyen:

www.sourceoecd.org/development

© OECD 2007

Ez az összefoglalás nem hivatalos OECD fordítás.

Ez az összefoglalás abban az esetben másolható, ha megemlítsre kerül az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.

**A többnyelvű összefoglalások az eredetileg angol ill. francia nyelvű
OECD kiadványok kivonatos fordításai.**

**Az OECD on-line könyvesboltban díjmentesen állnak rendelkezésre:
www.oecd.org/bookshop/**

További információ kérhető a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság
Jogi és Fordítási Csoportjától.

rights@oecd.org

Fax: +33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
France

Látogasson el honlapunkra: www.oecd.org/rights/

